

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ «УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ»
КАФЕДРА «УПРАВЛІННЯ КОМЕРЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАЛІЗНИЦЬ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
«Управління залізничним
транспортом»

Олег СТРЕЛКО

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах
надзвичайних ситуацій»**

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 27 Транспорт

спеціальність 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This presentation reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма дисципліни **«Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій»** для студентів рівня освіти «Магістр» всіх форм навчання галузі знань 27 «Транспорт» спеціальності 275 Транспортні технології (на залізничному транспорті), освітньо-професійна програма «Управління транспортними системами в умовах ризиків та криз» та «Транспортні технології на залізничному транспорті». – Київ: ДУІТ, 2024. – 7 с.

Розробник: д.т.н., професор, зав. каф. УКДЗ Мироненко Віктор Кімович

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Управління комерційною діяльністю залізниць»

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Завідувач кафедри УКДЗ

Мироненко В.К.

(підпис)

© ДУІТ, 2024 рік

© Мироненко В.К., 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 27 Транспорт	Обов'язкова ОК 9	
	Спеціальність 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Ділова гра «Організація транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації»		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.		9-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 2 год.	Рівень вищої освіти: Другий (магістр)	15 год.	10 год.
		Практичні	
		15 год.	2 год.
		Лабораторні	
		не передбачені	
		Самостійна робота	
		90 год.	90 год.
		Індивідуальні завдання:	
		РР	РР
		Вид контролю:	
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 %

для заочної форми навчання – 13 %

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** дисципліни є визначення змісту та суті поняття «гуманітарна логістика», вивчення практичного досвіду, теоретичних досліджень в галузі гуманітарної логістики та особливостей організації транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій.

Предметом вивчення є закономірності, що об'єднують надзвичайні ситуації різної природи та походження в сенсі їх гуманітарних наслідків для людства і населення зон надзвичайних ситуацій (далі НС), класифікація НС за різними ознаками, законодавчі акти та нормативні документи, що регулюють дії суб'єктів та об'єктів НС та ліквідації їх наслідків, методи організації транспортного обслуговування на основі принципів та критеріїв гуманітарної логістики.

У процесі вивчення дисципліни студент **знайомиться** з основними поняттями та визначеннями: гуманітарна логістика, цілі гуманітарної логістики, надзвичайна ситуація, наслідки надзвичайної ситуації, зона надзвичайної ситуації, критерії оптимальності та прийняття рішень в умовах надзвичайних ситуацій, транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій.

Основні **завдання** дисципліни «Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій»: дати студенту теоретичні знання, необхідні для оцінювання наслідків надзвичайних ситуацій та розроблення ефективних планів транспортного обслуговування з використанням принципів та методів гуманітарної логістики, з урахуванням можливостей окремих видів транспорту, транспортної інфраструктури, а також використання, у необхідних випадках, комбінованих, інтермодальних, мультимодальних перевезень.

Випускник, за допомогою вивчення дисципліни, повинен набути здатність генерувати нові ідеї (креативність);

вибирати та застосовувати на практиці методи дослідження, планування та прийняття рішень, інтерпретувати результати та робити висновки щодо оптимальності рішень, що приймаються у сфері транспортних систем і технологій;

управляти пасажирськими та вантажними перевезеннями за видами транспорту на основі обґрунтованих планів та технологій транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій;

вибирати необхідні положення із законодавчих актів з безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони навколишнього середовища, що стосуються гуманітарної логістики та транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій;

враховувати вплив митних процедур на ефективність транспортних технологій, а також вміти використовувати в практичній діяльності нові знання і уміння, зокрема в областях знань, безпосередньо не пов'язаних з сферою діяльності;

використовувати сучасні комп'ютерні програмні продукти у сфері транспортних систем та технологій, оптимізувати параметри транспортних систем та транспортних технологій за різними критеріями ефективності на основі їх математичних моделей.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 «Основи гуманітарної логістики та планування транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях»

Тема 1 Історія та досвід катастроф, аварій, пожеж, стихійних лих, епідемій, епізоотій, епіфітотій, застосування засобів ураження або інших небезпечних подій. Логістика і гуманітарна логістика. Міжнародні організації та міжнародна співпраця в галузі гуманітарної логістики.
Огляд історії катастроф, аварій, пожеж, стихійних лих, епідемій, епізоотій, епіфітотій, застосування засобів ураження або інших небезпечних подій. Міжнародні організації та міжнародна співпраця в галузі транспортного забезпечення гуманітарної логістики. Від малярії в Анголі, посухи в Замбії, землетрусу на Гаїті – до повеней на Закарпатті, техногенних аварій, катастроф та військових дій на Донбасі.

Тема 2 Суміжні галузі знань та діяльності, пов'язані з транспортним забезпеченням гуманітарної логістики у надзвичайних ситуаціях
Логістика. Транспортна логістика. Транспортні технології. Мультиmodalний транспорт. Цивільний захист. Медицина катастроф. Медицина надзвичайних ситуацій. Медицина екстремальних ситуацій (Екстремальна медицина).

Тема 3 Класифікація надзвичайних ситуацій.

Огляд законодавчих актів та нормативних документів, що регулюють дії в надзвичайних ситуаціях. Кодекс цивільного захисту України. Постанова КМУ від 30 жовтня 2013 р. № 841 Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій. Правила безпеки та порядок ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх залізничним транспортом.

Тема 4 Законодавство щодо організації евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій. Організація проведення евакуації. Органи з евакуації, їх функції та завдання. Планування евакуації населення.

Тема 5 Планування транспортного обслуговування евакуації і забезпечення відселеного персоналу та осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

План евакуації установи у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру. Транспортне забезпечення евакуації. Завдання, сили та засоби транспортного забезпечення евакуаційних заходів. Організація вантажних робіт під час забезпечення евакуаційних заходів.

Тема 6.1 Транспортне забезпечення міжнародної гуманітарної допомоги.

Вплив митних процедур на ефективність транспортних технологій при міжнародних перевезеннях гуманітарних вантажів. Основні вимоги Митного кодексу України (МКУ) щодо транспорту.

Тема 6.2 Транспортне забезпечення міжнародної гуманітарної допомоги.

Строк тимчасового зберігання товарів гуманітарної допомоги (Ст. 204 МКУ). Митні формальності на авіатранспорті (Глава 31 МКУ). Митні формальності на автомобільному транспорті (Глава 33 МКУ).

Тема 7 Економічні критерії організації транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях.

Особливості фінансування гуманітарної логістики та її транспортного обслуговування.

Модуль 2 «Теоретичні і практичні методи ефективного транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій»

Тема 8.1 Математичні моделі процесів гуманітарної логістики та транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях.

Вплив технології транспортного обслуговування на параметри математичних моделей розповсюдження інфекційних захворювань. Оптимізація параметрів транспортних систем та транспортних технологій за критеріями епідеміологічної безпеки на основі їх математичних моделей.

Тема 8.2 Математичні моделі процесів гуманітарної логістики та транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях.

Технологічні схеми організації транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях. Математичні моделі транспортного обслуговування пасажирських та вантажних перевезень в умовах надзвичайних ситуацій.

Тема 8.3 Математичні моделі процесів гуманітарної логістики та транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях.

Вплив технології транспортного обслуговування на параметри математичних моделей розповсюдження інфекційних захворювань. Технологічні схеми організації транспортного обслуговування в надзвичайних ситуаціях. Математичні моделі транспортного обслуговування пасажирських та вантажних перевезень в умовах надзвичайних ситуацій. Оптимізація параметрів транспортних систем та транспортних технологій за різними критеріями ефективності на основі їх математичних моделей.

Тема 9.1 Розрахунок потреби транспортних засобів для евакуації і перевезень населення різними видами транспорту

Критерії вибору виду транспорту для евакуації. Чинники, що впливають на потребу транспортних засобів. Розрахунок потреби транспортних засобів за критеріями ефективної організації евакуації.

Тема 9.2 Розрахунок потреби транспортних засобів для евакуації і перевезень населення різними видами транспорту

Критерії обмежень використання виду транспорту для перевезень. Розрахунок потреби альтернативного виду транспорту при обмеженнях інфраструктури транспортних систем з урахуванням норм епідеміологічної безпеки.

Тема 10.1 Розрахунок потреби транспортних засобів та їх виду для транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій.

Розрахунок потреби транспортних засобів виходячи з норм продовольчого забезпечення відселеного персоналу та осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 10.2 Розрахунок потреби транспортних засобів та їх виду для транспортного обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій.

Розрахунок потреби транспортних засобів виходячи з норм водоспоживання та опалення житлових приміщень відселеного персоналу та осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1 «Основи гуманітарної логістики (ГЛ) та планування транспортного обслуговування (ТО) в надзвичайних ситуаціях»												
Тема 1. Історія та досвід надзвичайних ситуацій (НС)	8	1		–	–	7	7,5	0,5	–	–	–	7
Тема 2. Основи транспортного забезпечення ГЛ у НС	9	1	1	–	–	7	7,5	0,5	–	–	–	7
Тема 3. Класифікація НС	9	1	1	–	–	7	7,5	0,5	–	–	–	7
Тема 4. Законодавство щодо НС	9	1	1	–	–	7	8	0,5	0,5	–	–	7
Тема 5. Планування ТО евакуації населення та осіб при ліквідації наслідків НС	6	1	1	–	–	4	5,5	1,0	0,5			4
Тема 6.1. ТО міжнародної ГЛ (вплив митних процедур на технології перевезення)	6	1	1	–	–	4	5	1,0				4
Тема 6.2. ТО міжнародної ГЛ (митні процедури за видами транспорту)	6	1	1	–	–	4	4,5	0,5				4
Тема 7. Економічні критерії організації ТО в НС	8	1	1	–	–	6	6,5	0,5				6
Усього годин за модулем 1	61	8	7	–	–	46	52	5	1	–	–	46
Модуль 2												
Змістовний модуль 2 «Теоретичні і практичні методи ефективного транспортного обслуговування (ТО) в умовах надзвичайних ситуацій (НС)»												
Тема 8.1. Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (гуманітарні аспекти)	9	1	1	–	–	7	10	1	–	–	–	9

Тема 8.2. Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (технологічні аспекти)	9	1	1	–	–	7	10	1	–	–	–	9
Тема 8.3. Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (оптимізація параметрів ТО)	9	1	1	–	–	7	10	1	–	–	–	9
Тема 9.1. Потреби транспортних засобів (ТЗ) для евакуації і перевезень (різними видами транспорту)	10	1	2	–	–	7	10	0,5	0,5	–	–	9
Тема 9.2. Розрахунок потреби ТЗ для перевезень (альтернативним транспортом)	7	1	1	–	–	5	10	0,5	0,5	–	–	9
Тема 10.1. Потреби ТЗ та їх виду для ТО в умовах НС (за нормами продовольчого забезпечення)	7	1	1	–	–	5	9,5	0,5	–	–	–	9
Тема 10.2. Потреби ТЗ та їх виду для ТО в умовах НС (за умовами проживання)	8	1	1	–	–	6	8,5	0,5	–	–	–	8
Усього годин за модулем 2	59	7	8	–	–	44	68	5	1	–	–	62
Усього годин	120	15	15	–	–	90	120	10	2	–	–	108

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачені	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ділова гра №1 «Організація транспортного обслуговування в	2

	надзвичайній ситуації (НС)». Оцінка НС та розподіл ролей.	
2	Ділова гра №2 «Організація транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації (НС)». Обґрунтування та прийняття технологічних рішень.	2
3	Ділова гра №3 «Організація транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації (НС)». Прийняття та реалізація управлінських рішень.	2
4	Ділова гра №4 «Організація транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації (НС)». Оцінка дій учасників та підведення підсумків.	2
5	Розрахувати тарифи залізничного та автомобільного транспорту при перевезеннях вантажів у внутрішньому сполученні за обраними маршрутами.	2
6	Розрахувати тарифи міжнародних перевезень вантажів різних видів транспорту за обраними маршрутами.	2
7	Розробити оптимальний план транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації.	2
8	Підсумкове тестування.	1
Всього:		15

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія та досвід надзвичайних ситуацій (НС)	6
2.	Основи транспортного забезпечення гуманітарної логістики (ГЛ) у НС	6
3.	Класифікація НС	6
4.	Законодавство щодо НС	6
5.	Планування транспортного обслуговування (ТО) евакуації населення та осіб при ліквідації наслідків НС	3
6.	ТО міжнародної ГЛ (вплив митних процедур на технології перевезення)	3
7.	ТО міжнародної ГЛ (митні процедури за видами транспорту)	3
8.	Економічні критерії організації ТО в НС	5
9.	Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (гуманітарні аспекти)	6
10.	Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (технологічні)	6

	аспекти)	
11.	Математичні моделі процесів ГЛ та ТО в НС (оптимізація параметрів ТО)	6
12.	Потреби транспортних засобів (ТЗ) для евакуації і перевезень (різними видами транспорту)	6
13.	Розрахунок потреби ТЗ для перевезень (альтернативним транспортом)	4
14.	Потреби ТЗ та їх виду для ТО в умовах НС (за нормами продовольчого забезпечення)	4
15.	Потреби ТЗ та їх виду для ТО в умовах НС (за умовами проживання)	5
	Разом:	75

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	За варіантами розрахункових робіт	10

10. Методи навчання

Лекції, практичні, розрахункові роботи (за темами практичних занять).

11. Методи контролю

Тести, модульна контрольна робота, фронтальне усне опитування, підсумковий контроль (екзамен).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
Тест 1	Тест 2	Тест 3	Тест 4	20	100
20	20	20	20		
Бали на екзамені за:					
Питання 1		6			
Питання 2		6			
Задача		8			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

«Відмінно» - А (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (74-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-73 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

13. Методичне забезпечення

Конспект лекцій з дисципліни «Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій» / В.К. Мироненко, К.: ДУІТ. – 2020. – 45 с. – електронний вид

Методичні вказівки до практичних занять, розрахункових робіт та ділової гри «Організація транспортного обслуговування в надзвичайній ситуації» з дисципліни «Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій» / В.К. Мироненко, К.: ДУІТ. – 2020. – 30 с. – електронний вид

Методичні вказівки до самостійної підготовки з дисципліни «Гуманітарна логістика та транспортне обслуговування в умовах надзвичайних ситуацій» / В.К. Мироненко, К.: ДУІТ. – 2020. – 25 с. – електронний вид

14. Рекомендована література

14.1. Нормативно-правові акти

1. Кодекс цивільного захисту України | від 02.10.2012 № 5403-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
https://protocol.ua/ua/kodeks_tsivilnogo_zahistu_ukraini_1/#section835276
2. Митний кодекс України.
3. Постанова КМУ від 30 жовтня 2013 р. № 841 Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF>
4. Правила безпеки та порядок ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх залізничним транспортом <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0857-00>

14.2 Базова:

1. B.S. Sahay, Sumeet Gupta, Vinod Chandra Menon / Editors /. Managing Humanitarian Logistics/ Springer New Delhi Heidelberg New York Dordrecht London © Springer India 2016. – 310 p.
2. Gyöngyi Kovács, Karen Spens, Mohammad Moshtari / Editors / The Palgrave
3. Handbook of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management /. – Palgrave Macmillan. – 2018. – 759 p.
4. Особливості використання логістичної концепції у логістиці кризових ситуацій Т. А. Репіч / Електронне фахове видання «Ефективна економіка» www.nayka.com.ua | #3, 2020 | 26.03.2020
5. <https://www.mwsl.com.ua/napriamky-navchannia/lohistyka/stupin-bakalavra/humanitarna-lohistyka>. На сайті Міжнародного університету логістики та транспорту у Вроцлаві.
6. Шудренко І. В. Цивільний захист : навч. посіб. / І. В. Шудренко. – Житомир : Житомирський національний агроєкологічний університет, 2014. – 248 с.

14.3 Допоміжна:

1. Зразок плану евакуації установи [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/TF023306.html

[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.google.com.ua/maps/>

2. Карта залізниць України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.railway.te.ua/>

Сайт SEARATES [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.searates.com/shipping/request/>

3. Сайт Tranportica.com [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.transportica.com/uk/route/>

15. Інформаційні ресурси

<http://www.rada.gov.ua> – Сервер Верховної Ради України.

http://detut.edu.ua/ukr/cat/level_3/content/normative_base – Нормативна база про наукову діяльність

<http://www.uz.gov.ua/> – Офіційний сайт АТ «Укрзалізниця»